

จดหมายข่าว

ราชบัณฑิตยสถาน

ถนนหน้าพระลาน กรุงเทพมหานคร

โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๑๒๑๓ โทรสาร ๐ ๒๒๒๖ ๒๐๑๔, ๐ ๒๒๒๑ ๕๔๔๖, ๐ ๒๒๒๒ ๒๒๐๙, ๐ ๒๒๒๑ ๖๗๒๖

ปีที่ ๑๔

ฉบับที่ ๑๖๓

ธันวาคม ๒๕๔๗

ISSN 0857-7064

ข่าวราชบัณฑิตยสถาน

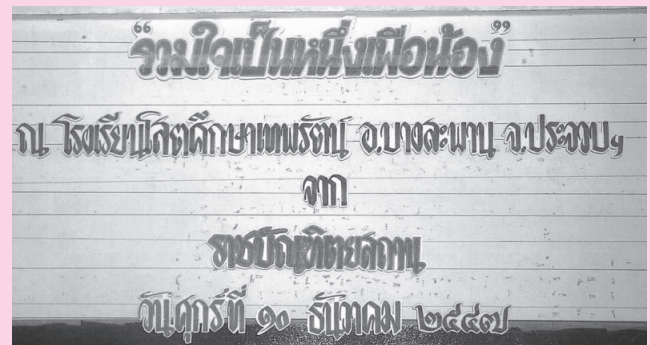
ขอ แสดงความยินดีในโอกาสที่ รองศาสตราจารย์ ดร.ภาวิศ ทองโรจน์ ภาควิชาคณิตศาสตร์ สาขาวิชาคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นศาสตราจารย์พิเศษ สาขาวิชาคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ● พล. ต.ท. วันชัย ศรีนวลนัตถ์ กรรมการในคณะกรรมการจัดทำพจนานุกรมศัพท์กฎหมายไทย สำนักธรรมศาสตร์และการเมือง ได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ● คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ ประธานสำนักศิลปกรรม ราชบัณฑิต ประเภทวรรณศิลป์ สาขาวิชาวรรณกรรมร้อยกรอง ได้รับเลือกเป็นบุคคลดีเด่นที่สนับสนุนงานด้านคนพิการ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๔๗ จากสำนักส่งเสริมและพิทักษ์คนพิการ

● ราชบัณฑิตยสถานจัดกิจกรรมเนื่องในวันอนุมาณราชชน เพื่อรำลึกและเผยแพร่เกียรติคุณของศาสตราจารย์ พระยาอนุมาณราชชน และเพื่อเผยแพร่ความรู้ให้กว้างขวาง โดยจัดให้มี

การแสดงปาฐกถาเรื่อง “พรมแดนของพระยาอนุมาณราชชน” โดย นายสุลักษณ์ ศิวรักษ์ เป็นผู้แสดงปาฐกถาตามคำเชิญของศาสตราจารย์ นพ.อรรถสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ราชบัณฑิตยสถาน ในวันอังคารที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๔๗ ณ ห้อง ๑๐๕ อาคารมหาจุฬาลงกรณ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เวลา ๙.๐๐-๑๒.๐๐ น.

● ราชบัณฑิตยสถานจัดกิจกรรมเพื่อกระชับความสัมพันธ์สามัคคีในหมู่ข้าราชการและลูกจ้างและเพื่อประโยชน์แก่สังคม โดยนายมานิตย์ ทองสอน รองเลขาธิการราชบัณฑิตยสถาน ได้นำข้าราชการและลูกจ้างของราชบัณฑิตยสถาน เดินทางไปทัศนศึกษาที่อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ระหว่างวันที่ ๑๐-๑๒ ธันวาคม ๒๕๔๗ ซึ่งได้มีการจัดเลี้ยงอาหารแก่เด็ก ๆ ที่มีความพิการทางการได้ยินและการพูด ณ โรงเรียนโสตศึกษาเพชรรัตน์ อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๔๗ ●

ภาพกิจกรรม ๑๐ ธันวาคม ๒๕๔๗

สรุปการบรรยายเสนอผลงานค้นคว้าและวิจัยของราชบัณฑิตและภาคีสมาชิกต่อที่ประชุม

สำนักธรรมศาสตร์และการเมือง

- วันพุธที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ รองศาสตราจารย์ ดร. วรวิทย์ หิรัญรักษ์ ภาควิชาประวัติศาสตร์ วิทยาลัยการศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ บรรยายเรื่อง “การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยในระยะครึ่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๙” แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๕๙) ซึ่งจัดทำขึ้นโดยยึดแนวความคิดการพัฒนาแบบองค์รวมที่มี “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” ยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ในระยะครึ่งแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๙ ที่ผ่านมา มีส่วนทำให้เศรษฐกิจไทยมีความเข้มแข็งมากขึ้น เนื่องจากมีการขยายตัวในอัตราสูง และเป็น การเติบโตที่มีเสถียรภาพดี แต่ยังมีข้อจำกัดของการเสริมสร้าง และรักษาความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ส่วนความเป็นอยู่ของประชาชนยังมีปัญหาที่ต้องการปรับปรุงอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เช่น ความเหลื่อมล้ำของรายได้ คุณภาพการศึกษา
- วันพุธที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๗ ศาสตราจารย์ ดร.ปิยนดา บุนนาค ภาควิชาประวัติศาสตร์ วิทยาลัยการศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาประวัติศาสตร์ไทย บรรยายเรื่อง “การเสด็จพระราชดำเนินเยือนลังกาของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และภาพฉายประวัติศาสตร์สยามในรัชกาลที่ ๕” การเสด็จพระราชดำเนินเยือนลังกาของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวมี ๔ ครั้ง ซึ่งครั้งที่สำคัญที่สุดคือการเสด็จพระราชดำเนินเยือนเป็นครั้งแรก เพราะประทับพักแรมเป็นเวลาหลายวัน เพื่อทอดพระเนตรสถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนาและทางประวัติศาสตร์ของลังกา ซึ่งส่งผลถึงการยอมรับและยกย่องพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวในฐานะผู้ปกครองประเทศสยามในหมู่ผู้ปกครองชาวอังกฤษ ชาวลังกา รวมทั้งก่อให้เกิดการรังสรรค์วรรณกรรมสำคัญที่สืบเนื่องจากการเสด็จฯ เยือนลังกาด้วย ส่วนภาพฉายประวัติศาสตร์สยามในรัชสมัยนั้นก็มาจากการเสด็จฯ เยือนลังกาครั้งแรกเป็นสำคัญเช่นกัน เพราะสะท้อนให้เห็นประวัติศาสตร์สยามทั้งด้านการเมือง การปกครอง สังคม และเศรษฐกิจ ตลอดจนสภาพลักษณะของประเทศสยามและขององค์พระประมุขในมุมมองของชาวลังกาและชาวอังกฤษ ซึ่งน่าจะทำให้เข้าใจประวัติ-

ศาสตร์สยามทั้งในเชิงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และภาพสะท้อนภายในประเทศได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

สำนักวิทยาศาสตร์

- วันพุธที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ศาสตราจารย์ ดร. วิเชียร จีรวงส์ ราชบัณฑิต ภาควิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ สาขาวิชาเภสัชศาสตร์ บรรยายเรื่อง “การจัดทำข้อกำหนดมาตรฐาน แผนโบราณ กรณีศึกษายาบำรุงโลหิตโกษฐ์เชียง (ตอนที่ ๑)” การจัดทำข้อกำหนดมาตรฐานของยาแผนโบราณ (คือประกอบด้วยตัวยาสมุนไพรหลายสิ่งผสมกัน) จะช่วยเรื่องประสิทธิภาพของยาแผนโบราณที่ผลิตออกมาจำหน่ายให้ผู้บริโภค แต่ยังเป็นเรื่องที่มีผู้ศึกษากันน้อย เนื่องจากเป็นเรื่องยากและซับซ้อน กรณีศึกษา “ยาบำรุงโลหิตโกษฐ์เชียง” เป็นความพยายามในการสร้างแบบเพื่อจัดทำมาตรฐานยาแผนโบราณอันเป็นยาตำรับ การเลือกยานานนี้ สำหรับเป็นการศึกษานำร่อง เพราะเป็นยาที่ใช้มากทั้งในประเทศจีนและประเทศไทย และที่สำคัญคือเป็นยาตำรับที่เข้าตัวยาเพียง ๒ สิ่งเท่านั้น คือ หวางฉีกกับดังกุย (โกษฐ์เชียง) ทำให้การออกแบบการศึกษาทำได้ง่ายกว่า งานนำเสนอนี้เป็นตอนแรก ซึ่งจะแสดงให้เห็นว่าพื้นที่ปลูก ชนิดพันธุ์ อายุ และฤดูเก็บเกี่ยวเป็นปัจจัยสำคัญอันมีผลต่อคุณภาพของวัตถุดิบสมุนไพร
- ศาสตราจารย์ ดร.ชิตชนก เหลือสินทรัพย์ ภาควิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ สาขาวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์ บรรยายเรื่อง “การเลียนแบบการแพร่กระจายของหยดสีในน้ำโดยใช้ neural network” การเลียนแบบการแพร่กระจายของหยดสีในน้ำเพื่อให้เข้าใจถึงพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น สามารถนำผลไปขยายและประยุกต์กับปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการแพร่กระจายของเหลวหรือสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ เช่น น้ำมันดิบ เลือด เซลล์ เราอาจใช้แบบจำลองทางคณิตศาสตร์และฟิสิกส์ที่มีรูปแบบ partial differential equation (pde) มาเลียนแบบพฤติกรรมนี้ได้ แต่วิธีนี้ต้องรู้ค่าเริ่มต้นของตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งไม่ใช่เรื่องที่ยากนัก นอกจากนั้นการเลียนแบบยังใช้เวลานานพอสมควรในการหาค่าของสมการ ด้วยเหตุนี้จึงได้เสนออีกแนวทางเพื่อเลียนแบบการแพร่กระจายตัวของหยดสีในน้ำ โดยใช้วิธีการของ neural network ซึ่งไม่ต้องอาศัยค่าเริ่มต้นของตัวแปรและใช้เวลาในการ

เลียนแบบเร็วกว่าเดิม ผลที่ได้จากการเลียนแบบจะอยู่ในรูปภาพเคลื่อนไหว ๒ มิติ ประสิทธิภาพของการเลียนแบบวัด โดยการเปรียบเทียบกับภาพเหตุการณ์จริงในลักษณะ pixel ต่อ pixel

- วันพุธที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๔๗ **ศาสตราจารย์ ดร.นิเวศน์ ดารานันท์** ราชบัณฑิต ประเภทวิทยาศาสตร์ประยุกต์ สาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ บรรยายเรื่อง “*เขื่อนทดน้ำบางปะกง*” เขื่อนทดน้ำบางปะกงเป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาลุ่มน้ำบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อให้พื้นที่ลุ่มน้ำบางปะกงมีน้ำใช้อย่างเพียงพอต่อการเพาะปลูกและการพัฒนาเมืองในอนาคต จึงมีการศึกษาความเหมาะสมในการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรในลุ่มน้ำบางปะกง ไม่ว่าจะเป็นลักษณะของเขื่อน สภาพปัญหาเมื่อเปิดดำเนินการเขื่อน แนวทางแก้ไขปัญหา การปรับปรุงระบบหมุนเวียนบริเวณลำนน้ำเดิม เป็นต้น **ดร.ไพยม อรรถยกานนท์** ราชบัณฑิต ประเภทวิทยาศาสตร์กายภาพ สาขาวิชาธรณีวิทยา บรรยายเรื่อง “*หินปูน CaCO₃ กับความสำคัญต่อโลกปัจจุบัน*” หินปูน เป็นหินตะกอนชนิดหนึ่งที่องค์ประกอบแคลเซียมคาร์บอเนต (CaCO₃) มากกว่าร้อยละ ๕๐ โดยน้ำหนัก หินปูนมีประโยชน์มากมาย เช่น ใช้เป็นวัสดุก่อสร้างและอุตสาหกรรมซีเมนต์ ใช้แก้ความเป็นกรดของดิน นอกจากนี้หินปูนยังมีอิทธิพลต่อแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ซึ่งทำให้เกิดทิวทัศน์สวยงาม เช่น ถ้ำทะลุ ถ้ำลอด หินงอก-หินย้อย อย่างไรก็ตาม หินปูน มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นเกิดน้ำกระด้างในแหล่งน้ำใกล้เคียง เกิดภัยพิบัติกรณีแผ่นดินยุบ เป็นต้น

สำนักศิลปกรรม

- วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ **รองศาสตราจารย์ ดร.ประคอง นิมมานเหมินท์** ภาควิชาศิลปกรรมศาสตร์ สาขาวิชาศิลปกรรมพื้นเมือง บรรยายเรื่อง “*นิทานพระรามในฐานะวรรณกรรมพุทธศาสนา*” นิทานพระรามเป็นวรรณกรรมทางพุทธศาสนาในล้านนาและกลุ่มชนชาติไทยที่อยู่ใกล้เคียง มักนำเสนอเรื่องการให้ทาน การรักษาศีลการปฏิบัติภาวนา และเรื่องของกรรม อันเป็นคติธรรมที่เข้าใจได้ไม่ยาก จึงมีบทบาทหน้าที่ในการเผยแพร่คติธรรมทางพุทธศาสนาในท้องถิ่น และนำจะ

เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ดินแดนดังกล่าวในอดีตมีความสงบร่มเย็น มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เป็นสังคมที่น่าอยู่ **นายปัญญา นิตยสุวรรณ** ภาควิชาศิลปกรรม สาขาวิชาศิลปกรรม บรรยายเรื่อง “*ความสำคัญของคนพากย์ไซน*” การแสดงไซนมีผู้ร่วมงานหลายประเภท เช่น ผู้แสดง ผู้บรรเลงปี่พาทย์ คนพากย์-เจรจา ซึ่งผู้ที่มีความสำคัญมากที่สุดคือ คนพากย์-เจรจา หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า “คนพากย์ไซน” เนื่องจากต้องเป็นผู้ที่รู้เรื่องราวเกียรติยศต่าง ๆ ที่จะแสดงเป็นอย่างดี สามารถตัดตอนให้เรื่องราวเร็วขึ้นได้ในเวลาจำกัดและเสริมต่อเรื่องราวให้ยาวขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นผู้ทำพิธีบูชาครู ตอนไหว้โรงก่อนเริ่มการแสดง กำกับการแสดง พากย์-เจรจา กำกับเวลาเริ่มและยุติการแสดงตามกำหนด เป็นต้น

- วันอังคารที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๔๗ **ศาสตราจารย์ ดร.วิรุณ ตั้งเจริญ** ภาควิชาศิลปกรรม สาขาวิชาจิตรกรรม บรรยายเรื่อง “*สุนทรียภาพและการดำรงชีวิต*” โลภุตรธรรม โดยเฉพาะศิลปะ สมาธิ ปัญญา จะช่วยให้เข้าถึงสุนทรียภาพหรือความงามประณีตของศิลปะต่าง ๆ ได้ดีไม่ว่าจะอยู่ในสภาพแวดล้อมใดก็ตาม สุนทรียภาพก่อให้เกิดความสุขส่วนตน ซึ่งถ้าผู้นั้นมีปัญญาและมีจิตสำนึกสาธารณะ ความสุขส่วนตนย่อมส่งผลไปสู่ผู้อื่นและสังคม และสังคมย่อมเกิดสันติสุขได้แน่นอน **ศาสตราจารย์ ดร.นิยะดา เหล่าสุนทร** ราชบัณฑิต ประเภทวรรณศิลป์ สาขาวิชาวรรณกรรมร้อยแก้ว บรรยายเรื่อง “*เป็โมรา : การตีความบทกล่อมเด็ก บทเพลงและบทเด็กเล่น*” ในปัจจุบัน การศึกษาด้านคติชนวิทยากำลังได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย เป็โมราน่าจะได้รับการยกย่องว่าเป็นบุคคลแรกๆ ที่ให้ความสำคัญกับบทกล่อมเด็ก บทร้องเล่นต่าง ๆ ลักษณะการแต่งฉันทยาวพจน์ เป็นของแปลกใหม่ที่ไม่เคยพบมาก่อน เพราะความที่เป็น “ปฏิภานกวี” ของเป็โมรา ทำให้ฉันทยาวพจน์ได้ปรากฏขึ้นในวงวรรณคดีไทย โดยการเลือกสรรบทกล่อมเด็ก บทขับร้องต่าง ๆ ที่พอจะเข้ากลุ่มกันได้มาร้อยเข้าเป็นเรื่องเดียวกัน ซึ่งการตีความของเป็โมราทำให้เราทราบว่าย้อนกลับไปเกือบ ๑๐๐ ปีถึงพื้นฐานของวัฒนธรรมไทย ไม่ว่าจะเป็นการเล่น การแต่งตัว และชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทย.

การอภิปรายทางวิชาการเรื่อง สุนทรียภาพแห่งชีวิต : คุณค่าทางสถาปัตยกรรมศิลป์

เนื่องในโอกาสฉลองการสถาปนาราชบัณฑิตยสถาน ครบ ๓๐ ปี ไตรมาสที่ ๓

เมื่อ

วันศุกร์ที่ ๓๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ **ราชบัณฑิตยสถาน** ได้จัดอภิปรายทางวิชาการของสำนักศิลปกรรม เรื่อง **สุนทรียภาพแห่งชีวิต : คุณค่าทางสถาปัตยกรรมศิลป์** เนื่องในโอกาสฉลองการสถาปนาราชบัณฑิตยสถาน ครบ ๓๐ ปี ไตรมาสที่ ๓ ระหว่างเวลา ๘.๓๐ - ๑๔.๐๐ น. ณ ห้องภัทรวิจิตร ๑ โรงแรมเดอะทวิน ทาวเวอร์ ซึ่งผู้อภิปรายประกอบด้วย **นายมติ ตั้งพานิช**

นายมติ ตั้งพานิช : ความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจและ

การพัฒนาทางกายภาพของประเทศ ทำให้เกิดรูปแบบสถาปัตยกรรมใหม่ ๆ และหลากหลายรูปแบบ มีความแตกต่างไปจากสถาปัตยกรรมไทยเดิมมาก ความหลากหลายมีทั้งประเภทอาคารที่มีความซับซ้อนมากขึ้นและแนวคิดใหม่ในการสร้างสรรค์สถาปัตยกรรมที่มีความเป็นสากลตามสมัยโลกาภิวัตน์ เทคโนโลยีการก่อสร้างและวัสดุก่อสร้างใหม่ ๆ ก็พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว สถาปัตยกรรมในประเทศไทยกำลังอยู่ในช่วงของการปรับตัวให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไปตามกระแสและการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของการพัฒนาทางกายภาพของเมือง การขยายตัวของเมือง การรื้อถอนอาคารเก่าเพื่อการก่อสร้างใหม่ การขยายตัวของระบบคมนาคมขนส่ง พัฒนาการต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้เกิดสิ่งแวดล้อมใหม่ในเมือง และมีผลต่อสุนทรียภาพแห่งชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย

สถาปนิกมีบทบาทสำคัญต่อการสร้างสุนทรียภาพแห่งชีวิตทางด้านสถาปัตยกรรม โดยกระบวนการวิชาชีพที่ใช้ศาสตร์และศิลป์ในการสร้างสรรค์สถาปัตยกรรมต่าง ๆ ซึ่งในงานปฏิบัติแบ่งออกเป็น ๔ สาขา ได้แก่

๑. สถาปัตยกรรมหลักที่เน้นในการออกแบบอาคาร
๒. สถาปัตยกรรมซึ่งเป็นสถาปัตยกรรมเกี่ยวกับการออกแบบวางผังเมือง ผังชุมชน
๓. ภูมิสถาปัตยกรรม สถาปัตยกรรมที่เกี่ยวกับการจัดภูมิทัศน์ในเมืองและธรรมชาติ
๔. สถาปัตยกรรมภายในหรือมัณฑนศิลป์ สถาปัตยกรรม

ภาคีสมาชิก ประเภทสถาปัตยกรรม สาขาวิชาสถาปัตยกรรม รองศาสตราจารย์วิวัฒน์ เตมียพันธ์ นักวิชาการด้านสถาปัตยกรรม โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ภิญโญ สุวรรณคีรี ราชบัณฑิต ประเภทสถาปัตยกรรม สาขาวิชาสถาปัตยกรรม เป็นผู้ดำเนินการอภิปราย สรุปสาระสำคัญของการอภิปรายได้ดังนี้

ที่เกี่ยวกับการออกแบบและตกแต่งภายในอาคาร

การพัฒนาทางกายภาพ การสร้างสรรค์สถาปัตยกรรมต้องแลกเปลี่ยนกับพื้นที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติ ต้องคำนึงถึงสุนทรียภาพของทั้งสถาปัตยกรรมที่พัฒนาและสร้างสรรค์ขึ้น และความงามกับประโยชน์ของภูมิทัศน์ของธรรมชาติ เป็นเรื่องของความสมดุลระหว่างการพัฒนาและการอนุรักษ์ การสร้างสรรค์สถาปัตยกรรมต้องแลกเปลี่ยนกับทรัพยากรธรรมชาติที่ทรงคุณค่ามหาศาล จึงควรต้องคำนึงถึงประโยชน์และคุณค่าสูงสุด การนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ในการพัฒนาทางกายภาพ โดยเฉพาะการสร้างสรรค์สถาปัตยกรรม เช่น การระเบิดภูเขาเพื่อมาทำปูนซีเมนต์ และหินที่ใช้ในการก่อสร้างต้องตัดต้นไม้เพื่อนำมาใช้ การใช้พื้นที่ดินเพื่อเป็นที่อยู่อาศัย เป็นแหล่งงาน แหล่งอุตสาหกรรม นั้น ล้วนเป็นการใช้ทรัพยากรซึ่งธรรมชาติหลายส่วนต้องถูกทำลาย การพิจารณาถึงความคุ้มค่าและผลที่จะตามมาของการแลกเปลี่ยนนั้นจึงขึ้นอยู่กับปัญญา ความรู้ และสำนึกว่า การสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมใหม่ในรูปของอาคารและเมืองนั้นจะต้องได้คุณค่ามากกว่าการที่จะต้องสูญเสียทรัพยากรธรรมชาติที่หามาทดแทนได้ยากนั้น มิฉะนั้นแล้วก็จะเป็นการทำลายสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่มีคุณค่าเพื่อแลกเปลี่ยนกับสิ่งแวดล้อมใหม่ที่ไม่มีคุณค่าเท่าที่ควรและจะกลายเป็นวิกฤตการณ์ของสิ่งแวดล้อมแทนสุนทรียภาพที่ควรจะมี

พัฒนาการสร้างสรรค์สถาปัตยกรรมมาจากความเจริญทางเศรษฐกิจ ความมั่นคงทางการเมือง โดยมีการขยายตัวของชุมชนซึ่งทำให้เกิดระบบคมนาคมและขนส่ง และการสื่อสารซึ่งยิ่งขยายตัวมากเท่าใดก็จะทำให้การใช้ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อสนองความ

ต้องการมากขึ้นเท่านั้น ดังนั้นความสมดุลระหว่างการพัฒนาและการอนุรักษ์จึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญยิ่ง ด้วยเหตุที่กระบวนการแปรเปลี่ยนทรัพยากรธรรมชาติมาเป็นการพัฒนาและสร้างสรรค์เมืองและสถาปัตยกรรมให้คนได้ใช้นั้น นับเป็นต้นทุนทางเศรษฐกิจในทุกขั้นตอนของกระบวนการนั้น ในปัจจุบันกระบวนการดังกล่าวซึ่งปรากฏผลให้เห็นเป็นรูปธรรมได้ชัดเจน ในรูปแบบสถาปัตยกรรมอาคารและเมืองนั้น มีแนวโน้มที่น่าเป็นห่วง เนื่องจากปัจจัยการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ดังต่อไปนี้

๑. การขยายตัวของเศรษฐกิจที่รวดเร็วในช่วง ๒-๓ ทศวรรษที่ผ่านมา ทำให้มีการก่อสร้างอาคารและการใช้ที่ดินเพื่อสนองความต้องการที่เกิดจากการขยายตัวของเศรษฐกิจ

๒. อาคารต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมีหลายรูปแบบและประเภทการใช้สอยรวมทั้งมีความเป็นสากลมากขึ้น ช่วงเวลาที่ค่อนข้างเร่งรัดและเร่งรีบอันเนื่องมาจากเหตุผลทางเศรษฐกิจนั้นทำให้อาคารต่าง ๆ เหล่านั้นขาดสุนทรียภาพและเอกลักษณ์สถาปัตยกรรมไทยที่ชัดเจน

๓. การตลาดในระบบเศรษฐกิจทำให้สถาปัตยกรรมและสิ่งก่อสร้างไม่ได้คุณภาพเท่าที่ควร อาคารและสิ่งก่อสร้างจำนวนมากทำให้เกิดมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม เช่น ป้ายโฆษณาที่มีขนาดใหญ่โตและมีจำนวนมากมาย เกิดขึ้นเต็มบ้านเต็มเมือง ทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด รวมทั้งบนเส้นทางถนนหลวง และทางด่วน ซึ่งนอกจากจะเป็นมลภาวะทางสายตาแล้วยังเป็นเหตุที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุบนทางหลวงด้วย

ปัจจัยดังกล่าวมาจาก

๑. ความล้มเหลวของการบริหารการจัดการทรัพยากรที่ดิน เช่น การจัดสรรที่ดิน

๒. ขาดการวางแผนและบริหารจัดการพัฒนาเมืองที่ดีเพื่อรองรับการขยายตัวของชุมชน

๓. การขยายตัวของระบบการขนส่งคมนาคมที่ไม่สอดคล้องและไม่ทันกับการใช้ที่ดิน

๔. พัฒนาการเทคโนโลยีสื่อสารที่รวดเร็ว

๕. การขยายตัวของธุรกิจโฆษณา

๖. การละเลยการวางแผนพัฒนาและอนุรักษ์อาคารและชุมชนให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตไทย

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นอาจรุนแรงถึงขั้นเป็นปัญหาที่วิกฤติในอนาคตอันใกล้ เราต้องตระหนักถึงการสร้างสรรค์พัฒนาบ้านเมืองไม่ว่าจะเป็นอาคาร เมืองและสาธารณูปโภคต่าง ๆ อันเป็นสิ่งก่อสร้างทางกายภาพถาวรของประเทศนั้น มีต้นทุนนอกจากเงินทองแล้วยังต้องใช้ทรัพยากรของชาติ เวลาของทรัพยากรบุคคล จึงต้องมีความระมัดระวัง มีความฉลาดรู้เท่าทัน รู้คุณค่า รู้จักสุนทรียภาพที่จะได้รับการลงทุน ต้องมีการวางแผนที่ดี มีกฎหมาย และมาตรการเพื่อกำกับวิธีการและมาตรฐานในทางปฏิบัติที่ดี เช่น กฎหมายผังเมือง กฎหมายควบคุมอาคาร ให้ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ปล่อยปละ

ละเลยให้ดำเนินไปตามแรงผลักดันหรืออิทธิพลทางการเมือง การเงิน หรือแม้แต่การใช้สื่อโฆษณาชวนเชื่อ การรวมพลังเพื่อเรียกร้องให้มีกฎหมาย มาตรการ และมาตรฐานดังกล่าวจะช่วยให้การใช้ทรัพยากรธรรมชาตินั้นต้องมีการวางแผนพัฒนาและอนุรักษ์อย่างถูกต้อง เพื่อนำมาพัฒนาบ้านเมืองและสิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่า มีคุณค่าและมีสุนทรียภาพอย่างถาวรยั่งยืน

รองศาสตราจารย์วิวัฒน์ เตมียพันธ์ : ทุกคนควรทำความเข้าใจเรื่องมรดกวัฒนธรรมซึ่งมีคุณค่าที่บรรพบุรุษได้สั่งสมไว้ ตั้งแต่ทางกายภาพจนถึงความสำนึกและความรับผิดชอบต่อวิถีชีวิตที่เราจะดำรงอยู่ การรู้คุณค่าต้องเข้าใจตนเองให้ชัดเจนแล้วจะเห็นคุณค่าบางอย่างที่ซ่อนเร้นเอาไว้ซึ่งสามารถนำกลับมาพัฒนาได้

กระแสทางเศรษฐกิจและการพัฒนาการศึกษาที่ไม่ทันต่อกระแสความเร็วรวดเร็วซึ่งเป็นวิกฤตการณ์ทำให้สังคมเมืองมีการเปลี่ยนแปลงกลายเป็นสังคมที่ต้องพึ่งพาต่างประเทศ แต่สังคมชนบทยังคงเป็นสังคมที่พึ่งพาตนเอง มีความเรียบง่าย วิถีชนบทอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เกื้อกูลกันระหว่างตัวอาคาร สิ่งมีชีวิต พร้อมกับสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ เป็นชุมชนที่มีการดำเนินวิถีชีวิตอย่างต่อเนื่อง ซึ่งกระแสของความเจริญยังเข้าไปไม่ถึง ชาวบ้านได้รับมรดกจากบรรพบุรุษ ซึ่งทำให้เห็นถึงความบริสุทธิ์ของธรรมชาติ การอยู่ร่วมกันตามธรรมชาติของคนทางกายภาพ การมีอัยยาคัยไมตรี มีความอะลุ่มอล่วย มีความเมตตา และมีความเคารพต่อกัน ทำให้เห็นถึงความงามของชีวิต

ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในชนบทมักไม่ได้รับการศึกษา แต่มีสำนึกที่ได้รับการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษ เข้าใจสภาพแวดล้อมสามารถปรับอาคารให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ แล้วฉวยโอกาสเอากำไรจากธรรมชาติมาเสริมสร้างบรรยากาศให้อาคารน่าอยู่ เป็นสถาปัตยกรรมที่บริสุทธิ์ ที่สำคัญที่สุดคือ วัสดุที่ใช้ในการก่อสร้างมาจากในท้องถิ่น ชาวบ้านมีวิถีชีวิตผูกพันอยู่กับการประดิษฐ์และซ่อมแซมอาคาร มีการทำเกษตรกรรม มีการรักษาความชื้น การออกแบบอาคารโดยภูมิปัญญาของชาวบ้านซึ่งไม่อยู่ในเทคโนโลยีตะวันตก สถาปัตยกรรมพื้นถิ่นเป็นความงามตามธรรมชาติ ซึ่งทุกคนควรมีความเข้าใจเรื่องทุนเดิม คือ “วัฒนธรรมไทย” กับความรู้สมัยใหม่ เพื่อจะได้เกิดการวางแผนอันจะทำให้เกิดการพัฒนาและอนุรักษ์ได้อย่างราบรื่นต่อไป.

นางสมภารณ์ ฤทธิ์สกุล *นักวรรณศิลป์ ๕*

นางสาวลัดดา วรลัคนกุล *นักวรรณศิลป์ ๕*

ผู้สรุปการอภิปราย

นางสาวกระลำภักษ์ แพรกทอง *นักวรรณศิลป์ ๖*

นางแสงจันทร์ แสนสุภา *นักวรรณศิลป์ ๗*

ผู้เรียบเรียง

การทับศัพท์คำว่า TSUNAMI

หนึ่ง สื่อหลักเกณฑ์การทับศัพท์ฯ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาญี่ปุ่นไว้ ๕ ข้อ สรุปความได้ว่า **หลักเกณฑ์นี้ใช้ถ่ายเสียงภาษาญี่ปุ่นที่เขียนด้วยอักษรโรมัน** และการเทียบเสียงสระและพยัญชนะให้ถือตามตารางการเทียบเสียงที่ให้ไว้ สำหรับเสียงสระนั้นได้ระบุไว้ว่า เสียงสระในภาษาญี่ปุ่นมีทั้งเสียงสระสั้นและเสียงสระยาว ซึ่งทำให้คำมีความหมายต่างกัน ฉะนั้นหลักเกณฑ์นี้จึงแยกเสียงสระสั้นและสระยาวออกจากกัน เช่น

tori = โทะริ (แปลว่า “นก”)
toori = โทริ (แปลว่า “ถนน”)

ส่วนพยัญชนะที่มีเสียงใกล้เคียงกับ “ส” และ “ซ” ในภาษาไทยนั้นมีอยู่ ๓ รูป คือ

s = ซ เช่น sashimi “ชะชิมิ”
tsu = ลี เช่น tsukue “สึกูเอะ”
z = ซ เช่น mizu “มิซุ”

อย่างไรก็ตาม ยังมีหลักเกณฑ์ทั่วไปที่จะต้องพิจารณาประกอบไปด้วย นั่นคือ

“การทับศัพท์ให้ถอดอักษรในภาษาเดิมพอควรแก่การแสดงที่มาของรูปศัพท์ **และให้เขียนในรูปที่อ่านได้สะดวกในภาษาไทย**”

ด้วยเหตุฉะนี้ การทับศัพท์คำว่า tsunami จึงมีทางเป็นไปได้ ๒ ทางคือ

สินะมิ ตามจังหวะภาษาญี่ปุ่น
สินามิ ตามจังหวะภาษาไทย

ทั้งนี้จะไม่ทำให้เกิดความสับสนในด้านความหมาย เพราะคำนี้ไม่ว่าพยางค์ที่สองจะออกเสียงสั้นยาวต่างกันอย่างไร ได้ก็มีได้ทำให้ความหมายเปลี่ยนไป

ลักษณะเช่นนี้เกิดขึ้นกับคำญี่ปุ่นหลายคำที่เข้ามาสู่ภาษาไทยทั้งก่อนและหลังการเผยแพร่หลักเกณฑ์การทับศัพท์ใน พ.ศ. ๒๕๓๕ เช่น

รูปการเขียนที่อ่านได้ สะดวกในภาษาไทย	รูปการเขียนตาม จังหวะภาษาญี่ปุ่น
เกียวโต	เคียวโตะ
โกเบ	โคเบะ
คาราเต้	คะระเตะ
ซาซิมิ	ชะชิมิ
โตโยต้า	โทะโยะตะ
โตมารุ	ตะอิมะรุ
นาโงย่า	นะโงะยะ
นารา	นะระ
ยามาซากิ	ยะมะซากิ
ยามาด้า	ยะมะตะ
โอซาก้า	โอชะกะ
ฮอนด้า	ฮนตะ

อนึ่งการใช้อักษรโรมันเขียนคำภาษาญี่ปุ่นที่เรียกว่า Romaji นั้นมิใช่การใช้สัทอักษร แต่เป็นเพียงตัวแทนแสดงเสียงโดยประมาณเพื่อประโยชน์ต่อผู้ใช้ภาษาซึ่งใช้อักษรโรมัน เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ฯลฯ เท่านั้น การทับศัพท์จากภาษาญี่ปุ่นมาเป็นภาษาไทยก็กระทำโดยผ่านอักษรโรมันดังกล่าว มิใช่ทับศัพท์จากภาษาญี่ปุ่นโดยตรง

ด้วยเหตุฉะนี้เอง ราชบัณฑิตยสถานจึงเลือกทับศัพท์คำว่า TSUNAMI ว่า “สินามิ” เพื่อให้คนไทยสามารถออกเสียงได้สะดวกตามหลักเกณฑ์ที่ได้กล่าวไว้แล้วข้างต้น ส่วนคำทับศัพท์ที่ยังลึกลับกันอยู่นั้นจะได้พิจารณาในโอกาสต่อไป.

ศัพท์ลับสน : มุก กับ มุข

คำว่า **มุก** (ออกเสียงว่า มุก), **มุข** (ออกเสียงว่า มุก), **มุข-** (ออกเสียงว่า มุก-ชะ) มีความหมายแตกต่างกัน ซึ่ง**พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒** ได้ให้ความหมายไว้ว่า

มุก น. ชื่อหอยทะเลบางชนิดในสกุล *Pinctada* วงศ์ Pteriidae อาศัยอยู่ตามแนวปะการัง ให้ไข่มุกและมุกชีก เปลือกใช้ทำเครื่องประดับได้.

มุกตลก น. วิธีทำให้ขบขัน.

มุข, มุข- [มุก, มุกชะ] น. หน้า, ปาก; ทาง; หัวหน้า; ส่วนของตึกหรือเรือนที่ยื่นออกมาจากส่วนใหญ่ มักอยู่ด้านหน้า. (ป., ส.). **มุขเด็จ**^๑ น. มุขโถงที่ยื่นออกมาจากหน้าอาคาร เป็นที่เสด็จออก. **มุขโถง**^๒ น. มุขที่ยื่นออกมาจากตัวอาคารไม่มีฝักัน. **มุขบารุ, มุขปารุ**^๓ [มุกชะบาด, มุกชะ-] น. การต่อปากกันมา, การบอกเล่าต่อ ๆ กันมาโดยมิได้เขียนเป็นลายลักษณ์อักษร, เช่น เรื่องนี้สืบมาโดยมุขบารุ เรื่องนี้เป็นมุขปารุ. **มุขมนตรี** [มุกชะมนตรี] น. ที่ปรึกษาราชการชั้นผู้ใหญ่. **มุขลด** น. พื้นอาคารลดระดับต่ำกว่าพื้นส่วนกลางอาคาร เช่น มุขลดศาลา มุขลดพระที่นั่งต่าง ๆ.

ผมตั้งข้อสงสัยเกี่ยวกับพจนานุกรมทั้งจากคำว่า **มุก** **มุกตลก** **มุข**, **มุข-** ไม่มีความหมายว่าเป็นเรื่องกวนมาเล่าสนุก^๔

คำว่า **มุก** และ**มุข** มีใช้ในภาษาไทยอยู่หลายคำ ส่วนการสะกดตัวนั้นบางครั้งบางคราวก็สับสน ผมเองมีความเห็นดังต่อไปนี้^๕

มุข ถ้าสะกดตัวอย่างนี้ น่าจะเป็นคำที่เรารับมาจากภาษาบาลีหรือสันสกฤต ซึ่งสะกดตัวอย่างเดียวกันและมีความหมายพื้นฐานเหมือนกันว่า ปาก หรือ หน้า

ประมุข ผู้เป็นหัวหน้า, หัวหน้าใหญ่ (หมายถึงผู้บัญชาเมื่อเข้าเฝ้าพระเจ้าแผ่นดิน)

มุขมนตรี มนตรีชั้นผู้ใหญ่ (มุข หมายถึง นั่งข้างหน้าเหมือนคำว่า ประมุข)

อภิมุข ๑. ปายหน้าไปสู่
๒. ผู้เป็นใหญ่ยิ่ง, ผู้ใหญ่กว่าคนทั้งหลาย (หมายถึงผู้นั่งหน้าอย่างยิ่งเช่นเดียวกัน)

มุขย^๖ (คำวิเศษณ์) ซึ่งเป็นใหญ่ (กว่าคนอื่น ๆ), ซึ่งเป็นหัวหน้า

หน้ามุข อาคารซึ่งมีส่วนยื่นไปข้างหน้า, มักเป็นส่วนของอาคารของผู้มีตำแหน่งหรือฐานะในสังคมสูง หน้ามุขเป็นที่ที่ผู้มาหาจะพบทนายหน้าหอก่อนที่จะเข้าพบผู้ใหญ่โดยตรง

ตรีมุข อาคารซึ่งหน้ามุขยื่นไปข้างหน้า, ข้างขวา และข้างซ้าย

จตุรมุข อาคารที่มีหน้ามุข ๔ ด้าน

เกียรติมุข ชื่ออสุรกายที่มีรูปเพียงศีรษะ เห็นหน้าเพียงส่วนบนลงมาถึงขากรรไกรบน แปลว่า “หน้าอันทรงเกียรติ หรือ ปากอันทรงเกียรติ” มีเรื่องเล่าว่าในสกันทปุราณะว่า อสุรกายตนนี้ทิวจนกระทั่งกินร่างของตนเองจนเหลือเพียงศีรษะลงมาถึงขากรรไกรบนเท่านั้น แต่พระคิเวประทานพรให้แก่เกียรติมุขว่า แม้เขาจะมีร่างเพียงแค่นั้น “ปาก” ของเขาก็จะได้รับ “เกียรติ” ฝ่าทวารที่จะนำไปสู่ที่ประทับของพระองค์ เราจึงมักเห็นรูปเกียรติมุขบนประตูทางเข้าสู่ปราสาทขอมเสมอ

มุขปารุ การอ่านออกเสียง (แปลตามตัวว่าการอ่าน หรือพูดด้วยปาก แต่ความหมายที่เข้าใจกันก็คือการสอนและเรียนด้วยปากเปล่า คือผู้เรียนฟังจากปากครูโดยตรง)

รวมความว่า คำว่า “มุข” ทุกคำล้วนแต่มีความหมายว่า “ปาก” หรือ “หน้า” เมื่อประกอบกับคำอื่น ๆ แล้วอาจมีความหมายเปลี่ยนแปลงไปบ้าง แต่ก็มีความหมายเกี่ยวกับ ปาก, หน้า, หัวหน้า, สิ่งที่ดีงาม ทั้งนี้

ส่วนคำว่า “มุก” ก็มีหอยมุก ไข่มุก ตะลุมมุก ตู้ประดับมุก ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับหอย ที่จริงก็น่าสนใจที่ภาษาสันสกฤตก็มีคำว่า มุกตา ซึ่งก็หมายถึง pearl เหมือนคำว่า ไข่มุก ของไทย และคำสันสกฤต “มุกดาหาร” นั้นก็หมายถึงสร้อยไข่มุก มุกตาของสันสกฤตจึงมีความหมายใกล้เคียงกับความหมายของไทย ยกเว้นเสียแต่คำว่า “มุกตา” ในวรรณคดีของสันสกฤตนั้นมีในหัวของช้างพิเศษที่ชื่อว่า กัทรชาติ

เมื่อมาถึงคำว่า “จะมามุกไหน” “มามุกนี้ไม่ได้กินหรอก” จะใช้ ข สะกดไม่ได้ เพราะแนวโน้มของข้อความทั้งสองค่อนข้างจะไปในทางแปลกใจระคนไปกับความไม่ไวใจหรือกริ่งเกรงว่าจะเป็นไปในทางที่ไม่ยุติธรรม ส่วนความหมายของคำว่า มุข ที่ใช้ตัว ข สะกดนั้น ล้วนแต่เป็นไปในทางดีหรือทางที่เป็นเกียรติทั้งสิ้น

ในเมื่อเราไม่ทราบว่ “จะมามุกไหน” “มามุกนี้ไม่ได้กินหรอก” หรือ “มุกตลก” มาจากไหน หลักทั่วไปของพจนานุกรมไทยก็ต้องสะกดคำว่า “มุก” นี้ ตามมาตราตัวสะกด “แม่กก” ของไทยโดยตรง.

ศาสตราจารย์พิเศษวิสุทธ์ บุษยกุล

ราชบัณฑิต สำนักศิลปกรรม ประเภทวรรณศิลป์ สาขาวิชาต้นติภาษา

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร. นพ.สมชัย บวรกิตติ

ราชบัณฑิต สำนักวิทยาศาสตร์

ประเภทวิทยาศาสตร์สุขภาพ สาขาวิชาแพทยศาสตร์

^๑ อ่านว่า [มุก-เต็ด]

^๒ อ่านว่า [มุก-โถง]

^๓ อ่านว่า [มุก-ชะ-ปา-ละ]

^๔ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร. นพ.สมชัย บวรกิตติ ราชบัณฑิต สำนักวิทยาศาสตร์ ประเภทวิทยาศาสตร์สุขภาพ สาขาวิชาแพทยศาสตร์

^๕ ศาสตราจารย์พิเศษวิสุทธ์ บุษยกุล ภาควิชาอักษรศาสตร์ สำนักศิลปกรรม ประเภทวรรณศิลป์ สาขาวิชาต้นติศาสตร์

^๖ อ่านว่า [มุก-ชะ-ยะ]

ไวยาณภาษากาไทย

- ถาม** คำใดเรียกถูกต้องระหว่าง “พระราชวังไกลกังวล” กับ “วังไกลกังวล”
- ตอบ** **วังไกลกังวล**
- ถาม** ควรใช้ว่า “สาส์นจากนายกรัฐมนตรี” หรือ “สารจากนายกรัฐมนตรี” จึงจะถูกต้อง
- ตอบ** ที่ถูกต้องใช้ว่า **สาร**จากนายกรัฐมนตรี เพราะคำว่า “สาร” หมายถึงจดหมายที่ใช้กับคนทั่วไป ส่วนคำว่า “สาส์น” หรือ “สาสน์” หมายความว่าเฉพาะจดหมายของประมุขของประเทศหรือประมุขสงฆ์ที่ใช้ในการเจริญสัมพันธไมตรีระหว่างประเทศ และมักใช้ประกอบคำอื่น เช่น จดหมายของพระมหากษัตริย์ ใช้ว่า “พระราชสาส์น”, “พระราชสาสน์” จดหมายของประธานาธิบดี ใช้ว่า “อักษรสาส์น”, “อักษรสาสน์”
- ถาม** คำว่า “กรรไกร” ใช้ลักษณะนามว่าอะไร
- ตอบ** ใช้ลักษณะนามว่า **เล่ม**
- ถาม** คำนำหน้าชื่อต่าง ๆ เช่น นาย นาง นางสาว คุณหญิง เขียนติดกับชื่อ หรือเว้นวรรค
- ตอบ** คำนำหน้าชื่อทั้งที่เขียนแบบเต็มและแบบย่อ เขียนติดกับชื่อ หากมีคำนำหน้าชื่อหลายคำให้เว้นวรรคระหว่างคำนำหน้าชื่อดัว เช่น ศาสตราจารย์ นายแพทย์อรุณสิทธิ์ เวชชาชีวะ ศาสตราจารย์ ดร.ชยอนันต์ สมุทวณิช แต่ถ้าเป็นคำนำหน้าชื่อที่เป็นยศทางทหาร ตำรวจ จะเว้นวรรคระหว่างยศกับชื่อ เช่น ศาสตราจารย์ พลเรือตรี สมภพ ภิรมย์
- ถาม** คำย่อที่ใช้กันเป็นประจำ เช่น คำย่อของคำว่า คณะรัฐมนตรี, กรุงเทพมหานคร, หนังสือพิมพ์, นายแพทย์, แพทย์หญิง, เกล็ดชกร, ทันตแพทย์, โรงพยาบาล, โรงเรียน, โรงแรม ใช้ว่าอย่างไร
- ตอบ** คณะรัฐมนตรี ย่อว่า **ครม.** กรุงเทพมหานคร ย่อว่า **กทม.** หนังสือพิมพ์ ย่อว่า **นสพ.** นายแพทย์ ย่อว่า **นพ.** แพทย์หญิง ย่อว่า **พญ.** เกล็ดชกร ย่อว่า **ภก.** ทันตแพทย์ ย่อว่า **ทพ.** โรงพยาบาล ย่อว่า **รพ.** สำหรับคำว่า โรงเรียน และ โรงแรม ย่อได้อย่างเดียวกัน คือ **รร.** ซึ่งผู้อ่านจะทราบได้ว่าคำย่อ รร. นั้น หมายถึง โรงเรียน หรือ โรงแรม โดยพิจารณาจากบริบทหรือข้อความที่อยู่แวดล้อมคำดังกล่าว

ราชบัณฑิตยสถาน
ในพระบรมมหาราชวัง
ถนนหน้าพระลาน
กทม. ๑๐๒๐๐

ชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน
ใบอนุญาตที่ ๔๘/๒๕๒๓
ไปรษณีย์หน้าพระลาน

จดหมายข่าวราชบัณฑิตยสถาน	เพื่อเผยแพร่งานวิชาการ ข่าวสาร กิจกรรมต่าง ๆ ของราชบัณฑิตยสถาน	จัดทำโดย ศูนย์ประชาสัมพันธ์ ราชบัณฑิตยสถาน	บรรณาธิการ นางสาวสุปัญญา ชมจินดา
ที่ปรึกษา	นายชรรค์ชัย บุญปาน นางมณีนรัตน์ ผลิพัฒน์ นางจินตนา พันธุ์พัก ศาสตราจารย์ นพ.ยงยุทธ วิชรดุลย์ ดร.วิจิตวงศ์ ณ ป้อมเพชร์ รองศาสตราจารย์ ดร.สมควร กวียะ ศาสตราจารย์พิเศษเสฐียรพงษ์ วรรณปก	กองบรรณาธิการ	นางสาวอารี พลดี นางสาวปิยรัตน์ อินทร์อ่อน นางสาวกระลาภักษ์ แพรกทอง นางกนกวรรณ ทองตะโก นางสาวกุลศรินทร์ นาคไพจิตร นางสาวจินดารัตน์ โพธิ์นอก
			นางสาวพรทิพย์ รอดพันธ์ นายอาคม คงทน นางสาวสุกุลรัตน์ ฉ่ำจิตรชื่น นางปัญญา สูดสว่าง นายอภิเดช บุญสงค์
			พิมพ์ที่ : บริษัท ด้านสุทธาการพิมพ์ จำกัด ๓๐๗ ซอยลาดพร้าว ๘๗ วังทองหลาง กรุงเทพฯ ๑๐๓๑๐ โทร. ๐ ๒๕๖๖ ๑๖๐๐-๖ โทรสาร ๐ ๒๕๓๙ ๒๕๑๒, ๐ ๒๕๖๖ ๑๖๐๙